

MONATA GAZETO DE E-HANDIKAPULOJ

INFORMILO 3

Marto 2017

Kol. 383/33

XX

Enhavo: Eŭropa Bulteno, La 28-a Eŭropa rendevuo,
Memoro al Karla Vobišová, Atentigo pri kongreso de AEH
XX

En Eŭropa Bulteno, en oktobro 2016 oni skribas:

Ni invitas ĉiujn interesitajn eŭropajn esperantistojn, plani partoprenon en la konferenco de la 2-a ĝis la 5-a de junio 2017. Pliajn detalojn pri la GEA-kongreso vi trovos ĉi tie:

http://www.westermayer.de/manfred/GEK-2017_unuabulteno.pdf

Ministro pri eksterlandaj aferoj de Britio, Boris Johnson, en la konferenco de la Konservativa Partio la 2-an de oktobro 2016 finis sian paroladon per citaĵo de Winston Churchill, "Empires of the future are empires of the mind" (Imperioj de la estonteco estas imperioj de la menso). Antaŭ tio li parolis pri "mola potenco" — do nemilita influo en la mondo — en ties centro estas, li diris, la angla lingvo. Jen komplete la eldiro: „Kaj temas pri mola potenco — vasta kaj subtila kaj ĉien ampleksanta brita influo ĉirkaŭ la mondo, per la lingvo, kiu estis inventita kaj perfektigita en tiu ĉi lando kaj nun havas pli da parolantoj ol iu ajn alia lingvo sur la tero kaj laŭ la golfetoj de ĉiu kontinento sur la Tero.

Tien iras la mildaj pafilboatoj de la brita mola potenco kondukataj de Jeremy Clarkson — profeto pli honorigata eksterlande, bedaŭrinde,

ol en sia propra lando, aŭ de JK Rowling, kiu estas adorata de gejunuloj en iuj aziaj landoj kiel iaspeca diaĵo, aŭ BBC – senkonsidere pri tio kiom ajn furiozigaj kaj senhontaj iliaj ĵurnalistoj povas esti kontraŭ-Briteliraj, mi opinias, ke BBC estas la ununura plej granda kaj plej efika ambasadoro por nia kulturo kaj niaj valoroj. Ekzemple Sergej Lavrov mem diris al mi, ke li ne nur spektis nian version de Milito kaj Paco, sed opinias ĝin "tre bone farita", kaj tio, el Kremlo, estas vera laŭdo.“

Kaj tio ĝustas. Britio kun pravo kredas, ke elirante el EU ĝi profitos pli per sia lingva imperiismo, vendante sian influon kaj la lingvon mem ankaŭ al EU pli multekoste ol dum sia membreco.

Kaj nun ni konsekvence pensu iom aliel. Se EU havus sian identecan lingvon kaj do ankaŭ komunikilon por interpopola uzo (23 oficialajn lingvojn kaj unu neŭtralan laboran lingvon, kiu do estus nur eŭropa), ĝi same kiel Britio kaj Usono povus esence vastigi sian „molan“ influon al la resto de la mondo. Des pli, se tiu lingvo estus Esperanto – pro ties komenca grandega lernfacileco. Ĉar konante eŭropan lingvon, kiun uzas 500 milionoj da eŭropanoj en ĉiuj sferoj de la vivo (scienco, tekniko, komerco...) ĉiu aziano, afrikano aŭ sudamerikano havus la saman utilon kiel uzante la anglan – ricevus la eblon de internacia komunikado, aliron al Eŭropa Bulteno Oktobro 2016, No 164 scienca literaturo, al studoj en EU, al informoj el ekster siaj landoj, al komerco internacia, kontaktoj kun partneroj en produktosfero, al partneroj en internaciaj projektoj...

Sed tio havus plian avantaĝon, multe malpli da investita laboro por atingi tiun komunikilon kaj verŝajne plimulto da azianoj, por kiuj la angla estas enorme malfacila, transirus al tiu eŭropa lingvo kaj pro tio EU iĝus la plej influa en la mondo. Oni sendube kreus eŭropan inform-agentejon kaj multajn lernejojn por instrui sian komunan lingvon al neeŭropanoj. Por tion atingi sufiĉus nur kelkjara intensa laboro (tio daŭrus maksimume 5 jarojn) por instrui ĉiujn eŭropanojn uzi Esperanton kaj traduki ĉiujn gravajn dokumentojn kaj fakan

literaturon al Esperanto en elektronika formo kaj nur la plej necesajn ankaŭ en papera formo.

Zlatko Tišljär

La Luksemburgia – ĉu la 25-a oficiala lingvo en EU?

Vi povos legi la artikolon pri tio en la franca ĉi tie:

<http://www.lessentiel.lu/fr/luxembourg/story/24361925> .

Reage al civitana peticio en Luksemburgio, kiun subskribis pli ol 14.000 loĝantoj de Luksemburgio, la registaro de Luksemburgio konsideras, ĉu ĝi prezentu al EU peton, ke la luksemburgia fariĝu oficiala kaj labora lingvo de EU. Tiu ĉi informo aperis mallonge post Eŭropa Tago de Lingvoj (la 26-an de septembro). Ĝi estas eble reago de loĝantoj de Luksemburgio al la Briteliro kaj identeca krizo en EU, pro kiuj multaj konsciiĝis, ke lingvo estas ĉefa portanto de identeco.

Luksemburgio ĝis nun ne petis la EU-on pri oficiala statuto por sia oficiala/nacia lingvo (la luksemburgia).

Tiu ĉi konsiderata paŝo de Luksemburgia registaro eble rilatas al malferma diskuto pri la estonteco de EU/Eŭropo. Pere de tiu ĉi paŝo Luksemburgio prezen-

tus sur la eŭropa nivelo ankaŭ la portanton de sia luksemburgia identeco, do sian nacian lingvon.

Ĝis nun en Luksemburgio tiun ĉi rolon havis la franca kaj la germana. Simile, kiel estis ĝis 2007 reprezentita Irlando kaj ĝia identeco sur la eŭropa nivelo pere de la angla. Oni povas supozi, ke tiu ĉi decido de Luksemburgio povus kontribui al lanĉo de diskuto pri lingvaj kaj kulturaj problemoj en EU, kio rekte koncernas civitanojn enkadre de la komencita diskuto pri estonteco de EU/Eŭropo.

EU membroŝtatoj devintus serĉi justan kaj efikan solvojn por ĉiuj EU-civitanoj. Solvo kiu kontribuas ankaŭ al konstruado kaj fortigo de komuna eŭropa konscio kaj identeco de ĉiuj EU-civitanoj. Ĝuste pri tiuj ĉi ideoj kaj proponoj informas la „Nitra Deklaro“.

Laŭ mi, tiu ĉi decido de Luksemburgio povus instigi Hispanion por denove peti lingvan egalrajtecon por civitanoj kaj uzadon de lingvoj de regionoj de Hispanio: Katalunio, Eŭskio, Galicio, Valencio, pri kio ĝi petis en 2004, sed sukcesis nur parte.

La regionaj lingvoj de Hispanio povas esti uzataj nur en Eŭropa Parlamento, sed kostojn por la interpretado devas kovri Hispanio. Hispanio povus starigi demandon pri lingva egalrajteco por siaj civitanoj en la regionoj, precipe post foriro de Britio kaj plua uzado de la angla, kiu devus perdi sian oficialan statuson en EU.

Jozefo Reinart. Kontakto: ztislar (ĉe) gmail.com Retpaĝo:

<http://www.eŭropo.eu/eo/eŭropa-bulteno>

Sendis Jindřiška Drahotová

La 28-a Eŭropa rendevuo

19. - 20. 11. 2016

La evento okazis en norda Francio proksime al la marbordo en la feriejo *Stella-Maris*. Ĝi situas apud la famkonata banurbo *Le Touquet*. Renkontiĝis 54 geesperantistoj, precipe francoj el norda regiono kaj kelkaj partoprenantoj el Belgio kaj unu el Germanio, Hispanio kaj Nederlando.

Sabate posttagmeze la ĉeforganizanto Roch Jullien bonvenigis la ĉeestantojn kaj prezentis al ili la dutagan programon. Salutis ankaŭ la prezidanto de la Nordfrancia Federacio Michel Dechy kaj Arlette Plutniak. Tuj poste komenciĝis lingvoinstruado en tri grupoj. La tri

komencantojn prizorgis Katalin Kováts. Ŝi gustumigis al ili la lingvon donante kelkajn bazajn lecionojn kaj ekzercojn. Ĉeestis ankaŭ lingve spertaj esperantistoj, kiuj iom helpis ekzercigante kaj kuraĝigante la novulojn. La etoso de la kurso estis tre agrabla kaj ĉiuj multe amuziĝis. Kun Katalin oni ĉiam lernas kun plezuro.

Michel Dechy gvidis kurson por pli spertaj partoprenantoj kaj instruis

ilin laŭ la libro de Tinĉjo kaj aliaj bildolibroj. La ŝatantoj de la E-literaturo studis kun Anne Jausions. Ankaŭ ili akiris novajn sciojn pri esperantlingvaj aŭtoroj. Arlette Plutniak zorgis pri ateliero de *Hatha jogo*. La adeptoj kaj ŝatantoj de jogo ekkonis la

teorion kaj praktikadon de fizikaj ekzercoj de tiu saniga tradicio kun spirita kerno.

Dum la kafopaŭzo ni povis admiri vastan kaj mirindan ekspozicion de Katalin pri vitraj ornamaĵoj kaj allogaj juveloj por virinoj. Alia interesa ekspozicio konsistis el pentraĵoj de Francine Longue-Épée kaj Joëlle Muller kaj skulptaĵoj de Alain Chalm. Mi kontribuis per kelkaj memfaritaj dekoraĵoj el bidoj kaj alportis kelkajn fotoalbumojn kun raportoj pri diversaj Esperanto-aranĝoj por konsulto.

Vespere koncertis fama kaj tre ŝatata JoMo. Ĉi-foje ni estis privilegiitaj per lia tute nova spektaklo. Ĉiuj estis ravitaj pri novaj kanzonoj en nekutima stilo sen gitaro. En kelkaj kantoj lin akompanis

la buŝharmoniko kaj eta brazila tambureto, kiun li pendigis ĉirkaŭ la kolo. Ni admiris lian talenton kaj poste ni plu babilis ĉe glaso da cidro, biero aŭ diversaj fruktosukoj en la akceptejo ĝis malfrua horo.

Dimanĉe matene daŭris la instruado ĝis la deka kaj dek

kvin minutoj kaj poste estis libera tempo por kafumi, promeni al la strando de *Stella* aŭ viziti foiron de libroj en la urbo *Touquet*. Por la religiemuloj okazis en la apuda kapelo meso en Esperanto. Pro forta vento kaj pluvo pluraj restis en la domo kaj kartludis aŭ rigardis ekspoziciojn. La libroservo proponis vastan gamon da libroj, kasedoj kaj aliaj esperantaĵoj.

Post la bona tagmanĝo ni festis kun Katalin la 15-an datrevenon de *edukado.net* per torto. Multaj bondeziroj de tiu grandioza sukceso fluis al Katalin. Post tiu agrabla surprizo ni komune fotiĝis antaŭ la konstruaĵo.

Ĉe la fino de la renkontiĝo gvidantoj de la respektivaj kursoj resumis sian laboron. Poste estis prezentitaj aktivaĵoj de la jaro kaj sekvis kelkaj invitoj al venontjaraj eventoj en Esperantujo. Ni eksciis pri kelkaj eldonitaj libroj esperanten tradukitaj, pri la franca nacia Esperanto-kongreso en *Mandres-les-Roses*, pri la fervojista kongreso en *Colmar*, pri SES en Slovakio, pri PSI en Germanio, pri eblo de trajnvojaĝo de Berlino tra Siberio al la UK en Koreio. La programo finiĝis per dancado. Dankojn meritas la organizanto kaj la helpantoj de la tre agrabla novembra semajnfino.

Liba Gabalda

Rememoro pri la unua ĉeĥa skulptistino

Pasis 130 jaroj ekde la naskiĝo de Karla Vobišová.

Temis pri granda societema evento, kiam en la jaro 1931, sur Karola placo en Prago estis malkovrita statuo de verkistino Eliška Krásnohorská. Delikata konturo de la verko el rumana marmoro montris virinan manon de la kvardek tri jaraĝa skulptistino Karla Vobišová.

Esti virino en la medio de vira arta profesio estis tiutempe abnormala. La skulptistino, kiu eminentis jam en ŝton-skulptista metilernejo en Hořice, finis sian profesiigon (edukiĝon) ĉe la plej bonaj instruistoj en Parizo. Eblas, ke se ne finiĝus ŝia virina nomo per afikso –ová, ŝi estus inter la plej famaj skulptistaj personoj de la epoko.

Sed Karla Vobišová (1887-1961) tiujn aferojn ne solvis. Dum la tuta vivo ŝi penegis laboris, subtenata de sia edzo, la skulptisto Josef Žák, kiu eĉ ofte zorgis pri iliaj du filoj. Ŝi kreis eminentajn sakralajn plastikaĵojn, sed precipe dekojn da portretoj de samepokanoj kaj ankaŭ jam de nevivantaj personoj de kultura vivo – Božena Němcová, Fráňa Šrámek, Otokar Březina kaj pluaj. Eliška Krásnohorská amikiĝis kun la skulptistino, sed la mal-

kovron de sia statuo jam bedaŭrinde ne ĝisvivis.

Vobišová ne volis la verkistinon loki, nek metafore, nek fakte, sur piedestalon. La statuo staras nur iomete super la tero, sur marmora plato, kvazaŭ preparita eniri inter preterpaŝantojn. Ŝia pelerino kovranta la korpon donis al la statuo vasttempecon. Dank' al superviva alteco 220 centimetrojn evidentas, ke temas pri memoraĵo

al eminenta persono. Multaj dubis – „statuo sen soklo?“ Hodiaŭ, eĉ dank'al tiu solvo, tiu ĉi skulpturo estas pli moderna, pli civila ol plimulto da aliaj tiutempaj.

Nuntempe oni traktas pri plastiko, kiu estis la apogea kreaĵo de la skulptistino. En la jaro 1937 ŝi venkis en anonima konkurso por tomba ŝtono de la Sankta Adalberto (Vojtěch), por la katedralo de Sankta Vito.

La tempo de naziisma okupado kaj la posta komunisma periodo ne favoris por finigo de la bronza plastiko. Heredantoj de la aŭtorino nun traktas kun arĥiepiskopo pri loko, kie la dankmemora statugrupo, kun sanktulo kaj du liaj proksimuloj, kiujn li apogas, povus esti eksponita.

Fonto: respekt.cz/kulturo 22.1.2017 esperantigis Pavel Nechvíle

El la redakcio: **A t e n t i g o**

Proksimiĝas la 7-a internacia kongreso de AEH, kiu okazos inter la tagoj 21. – 23. 4. 2017 en Kasteleto Hodonín ĉe Kunštát kaj ni atentigas, ke restis kelkaj liberaj lokoj. Interesatoj aliĝu rapide! La aliĝilon vi povas plenumi en retpaĝaro de AEH.

Post la kongreso sekvos lingva seminario, (anstataŭ en Skokovy estos en Hodonín), por kiu restas ankoraŭ sufiĉe da liberaj ĉambroj. La seminarion gvidos Jindřiška Drahotová. la red.

INFORMILO – monata gazeto por esperantistoj-handikapuloj + suplemento **ANTAŬEN**
Eldonas AEH – Asocio de esperantistoj-handikapuloj

Redaktoroj: J. Rýznarová, L. Srbová

Adreso: Svaz zdravotně postižených esperantistů, Na Okrouhlíku 953/21,
530 03 PARDUBICE, CZ tel. **466 611 941** SKYPE : jary_esperanto
e-mail: aeh@esperanto-aeh.eu interreto: www.esperanto-aeh.eu

Bankovní spojení: Poštovní spořitelna, číslo účtu AEH **192150088**, kód banky **0300**
Při platbách vždy uveďte vaše členské číslo (nad vaší adresou) jako variabilní symbol!
Roční předplatné časopisu Informilo = 200,-Kč, příspěvek svazu dobrovolný.

La jarabono de Informilo 15 €. Kodo ĉe UEA: aehk-z

La redakcio ne ĉiam havas la saman opinion kiel la aŭtoroj de la artikoloj.